

Posudok oponenta pri inauguračnom konaní :

Inaugurant : doc. Mgr. Ján Sabol., PhD., ArtD., (Katedra slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie, Filozofická fakulta UPJŠ v Košiciach).

Oponent : Prof. Stanislav Párnický - AFTR FTF VŠMU v Bratislave .

EXPOZÉ: Celý život nás sprevádza jeden paradox – napriek tomu, že žijeme v čase a len jeho prostredníctvom sledujeme „históriu vlastného života“ tak to, čo sa nám udialo rovno pod nosom a malo by byť najjasnejšie nám často uniká, je neostré, pre našu neschopnosť pripísať tomu význam. Naopak veci vzdialené, vzťahujúce sa k histórii sme ochotní vnímať – ako skutočnosti „ktoré čas preveril“. Spis, ktorý ma postavil do konfrontácie s prácou a tvorbou vysokoškolského učiteľa doc. Jána Sabola postavil hodnovernosť akejkoľvek mojej pamäti do konfrontácie s presnou a presvedčivou dokumentáciou. A tak, aby som s čistým svedomím mohol napísať svoj posudok – som musel najprv čítať. Najprv vedecké reflexie a texty, ktoré písal počas dvoch doktorandských pobytov na UPJŠ v Prešove (PhD. získal v roku 2004) a FTF VŠMU (ArtD. získal v roku 2008). Už od týchto rokov je súčasný aspirant na profesorský titul rozkročený svojimi autorskými výstupmi medzi literatúrou a jej romantickým posolstvom a filmom neskôr mediálnou a masmediálnou komunikáciou, ako aj vplyvom siedmej múzy na myslenie a vnímanie človeka.

ROZPRAVA : Rozvoj každej mysliacej tvorivej bytosti charakterizujú tri základné životné etapy. Tá prvá je špecificky zameraná na budovanie vlastnej osobnosti v prípade autora na objavenie individuálneho výrazu (formy uchopovania skutočností z reality), ako aj generálneho filozofického postoja, ktorým autor realitu interpretuje. Je to fáza nie len intenzívneho štúdia, ale aj experimentov vo vlastnej tvorbe (v našom prípade ide hlavne o písanie). Zároveň sa vlastný pohľad na skutočnosť mení aj prostredníctvom kritickej - reflexie tvorby iných. V konkrétnom prípade Jána Sabola je to obdobie v ktorom si definuje aj základy svojich významných monografických prác: (Teleologický a estetický status slovenského klasicizmu a romantizmu, Lyrické prvky vo filmovej štruktúre, ale aj scenár stále nerealizovaného mimoriadne inovatívneho filmu - @) – zo štúdií na FTF VŠMU.)

V tom čase už pôsobil ako dramaturg TV štúdia Košice kde sa podieľa na tvorbe významných dramatických cyklov (Čo nezmazal ani čas...)

Začal sa vážne zaoberať aj réžiou videoklipov, v ktorých sa pokúsil objavovať špecifické filmové videnie. V medziach malého rozpočtu realizuje množstvo videoklipov predovšetkým v exteriéroch s pocitovým strihom bez bezprostrednej väzby na zvukový kontakt.

Ale aj, čo je dosť podstatné vo vlastnej produkcii realizuje dokument História zapísaná do kameňa (CD ROM – 46 minút) a hranú filmovú reinterpretáciu divadelného textu Robinson&Crusoe (CD ROM 85 minút) To znamená - má prvý hraný film. V roku 2012 je to jeden z mála filmov realizovaných z vlastných zdrojov. Prednáša na UPJŠ v Košiciach.

V tom istom období napísal aj umeleckú monografiu „Z vytrhnutých stránok“ a s prof. Karolom Horákom spolupracuje na filmových dokrútkach k divadelnému predstaveniu – „Buridánov osol“.

V 2014 roku, akoby sumarizoval svoje skúsenosti vydáva učebnicu : „Medzi literatúrou, filmom a divadlom“ I. Vydanie Univerzita Pavla Jozefa Šafárika v Košiciach (184 strán).

V danom roku pred Habilitačnou komisiou obhájil titul docenta .

V posudku na jeho habilitačnú prácu som upozornil na široký kontext spôsobilostí ktorými habilitant vládne. Na schopnosť zaznamenať vzájomnú interakciu rôznych druhov umeleckých štruktúr ako vo svojich teoretických postojoch, tak aj v umeleckej praxi. Dovoľte mi v krátkosti citovať seba samého. „V čase, keď sa súčasní teoretici filmu zaoberajú predovšetkým kognitivistickými prístupmi k interpretácii filmového textu, sa Ján Sabol rozhodol vrátiť filmovú umeleckú štruktúru k pôvodným zdrojom, literatúre a divadlu, ako pôvodnému „materiálovému“ východisku, pravda v novej pozícii aktuálneho synkretizmu, na ktorý v teoretickej rovine, ale hlavne praktických umeleckých experimentoch. (Vid' Robinson&crusoe) vo svojej habilitačnej práci účinne poukázal.

V osobných dejinách zápasov s časom nastáva nová etapa. Prestáva byť nádejným „hľadačom šťastia“ ... z tovariša sa stáva majster učiteľ. Ako pedagóg na Katedre slovakistiky, slovanských filológií a komunikácie na Filozofickej fakulte UPJŠ v Košiciach ponúka študentom okrem veľmi logického predmetu : Slovenská literatúra klasicizmu a romantizmu aj predmety ako Filmová tvorba, Dejiny svetového filmu. Priebežne pracuje v televízii, ale aj pre televíziu ako režisér aj dramaturg. V koprodukcii s ukrajinskými partnermi natočil sériu rozprávok kombinovanou technikou (herec, bábkoherec, bábka v reáloch mesta aj bábkovom divadle) - pre RTVS Bratislava. V spolupráci s UNESCO natáčal dokumenty národného kultúrneho dedičstva. A v neposlednej miere sa pokúsil o žánrový celovečerný projekt Cassino , ktorý mu okrem radosti Hlavnej ceny za hraný debut na Festivale prvých filmov v Turíne priniesol aj razantnú kritiku na festivale v jeho pôsobisku v Košiciach (2019).

Ako pedagóg, ktorý sa vo svojej komunikácii so študentami opiera aj o vlastnú tvorbu nezanevrel ani na novú ponuku odborného textu pre študentov. V čase COVID pandémie napísal E -publikáciu Interpretácia filmového diela. Košice vydavateľstvo Šafárik Press, Košice 2021. V spolupráci s RTVS pripravuje svoj tajný sen adaptáciu Malého princa. Pravdou je, že aj etapa života vysokoškolského učiteľa, ktorý by si mal vychovávať svojich nástupcov má priestor na množstvo nových cieľov. Prof. Karol Horák prvý a v mnohom rozhodujúci učiteľ Jána Sabola si môže povedať že niečo z jeho zámerov sa mu pri dnešnom inauguračnom konaní plní. Doc. Ján Sabol je už tiež na začiatku podobnej cesty – 5 doktorandov pod pedagogickým vedením doc. Mgr. Jána Sabola PhD., ArtD., už štúdium ukončilo 3 doktorandi sú v študijnom procese. Tak začína zárodok cesty za „vlastnou školou“ čo je poslaním každého profesora.

Po podrobnom preštudovaní predloženého inauguračného spisu, zhodnotení jednotlivých segmentov autorskej a pedagogickej činnosti doc. Mgr. Jána Sabola PhD., ArtD., navrhujem inauguračnej komisii po vypočutí inauguračnej prednášky - udeliť menovanému akademický titul profesor.

V Bratislave 23.08.2021.

Prof. Stanislav Párnický AFTR FTF VŠMU